

УДК [78 : 398] : 378.4 (477.81)

**ДІЯЛЬНІСТЬ КАФЕДРИ МУЗИЧНОГО ФОЛЬКЛОРУ РДГУ В КОНТЕКСТІ ПІДГОТОВКИ
ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОМУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ**

Роман ДЗВІНКА – кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри музикознавства, фольклору та музичної освіти,
Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне
<https://orcid.org/0009-0008-5178-4307>
<https://doi.org/10.35619/ucpmk.52.1159>
roman_dzvinka@ukr.net

Людмила ГАПОН – старший викладач
кафедри музикознавства, фольклору та музичної освіти,
Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне
<https://orcid.org/0009-0004-0844-0091>,
gap.lud@gmail.com

Людмила АЛІЄВА – викладач
кафедри музикознавства, фольклору та музичної освіти,
Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне
<https://orcid.org/0009-0003-9968-3453>
luda_kuch@ukr.net

Цитування:

Дзвінка Р., Гапон Л., Алієва Л. Діяльність кафедри музичного фольклору РДГУ в контексті підготовки фахівців у галузі української народномузичної культури. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*. 2026. № 52. С. 336–342. <https://doi.org/10.35619/ucpmk.52.1159>

Висвітлено становлення та розвиток кафедри музичного фольклору РДГУ впродовж 1979–2024 рр., виявлено її роль в підготовці фахівців у сфері української традиційної народної музичної культури. Окреслено основні напрями наукової й освітньої діяльності кафедри, а також особливості функціонування навчально-творчих колективів і Лабораторії музичної етнографії. Наголошено на значенні випускової кафедри у збереженні, дослідженні та популяризації народно-музичної спадщини, а також у формуванні професійних компетентностей здобувачів вищої освіти.

Ключові слова: кафедра музичного фольклору, народна музика, дослідження народної музики, традиційне виконавство, професійна підготовка.

Постановка проблеми. Сучасна музична освіта в Україні ставить за мету успадкування традицій національної культурної спадщини в різних педагогічних системах. Кафедра музичного фольклору, що функціонувала як окремий структурний підрозділ Рівненського державного гуманітарного університету, впродовж 1979–2024 рр.¹, була однією з небагатьох у ЗВО держави, що готувала фахівців у сфері української традиційної народної музичної культури за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво». Нині в університеті продовжується підготовка спеціалістів у галузі народної музики на профілізації «Музичний фольклор», що входить до складу кафедри музикознавства, фольклору та музичної освіти факультету музичного мистецтва.

За 45-річну історію кафедрою музичного фольклору підготовлено понад 700 фахівців, які працюють у численних культурно-мистецьких і освітніх закладах України і близького зарубіжжя. Переважна більшість випускників кафедри добре зарекомендували себе в якості виконавців, керівників фольклорних гуртів, науковців. Досліджуючи й популяризуючи пісенну та інструментальну культуру рідного осередку, вони пізнають глибини музичної творчості свого народу та доносять їх до широкої громадськості. Чимало з випускників кафедри мають державні почесні звання, а керовані ними колективи є переможцями багатьох всеукраїнських та міжнародних фестивалів і конкурсів народного мистецтва. Систематична багаторічна діяльність та безперервні науково-творчі пошуки викладачів кафедри, об'єднані спільною концепцією підготовки висококваліфікованих фахівців у галузі національного музичного фольклору, збирачів та дослідників пісенно-інструментальної традиції нашого народу, забезпечили кафедрі визнання в Україні як однієї з провідних у сфері професійного народно-музичного мистецтва.

Аналіз останніх публікацій. У сучасних дослідженнях діяльність кафедри музичного фольклору розглядається крізь призму освітньої, науково-дослідної та культурно-просвітницької діяльності. У працях Богдана Столярчука¹ [6] акцентується на історії становлення кафедри як провідного освітньо-наукового центру Західного регіону України, її значенні у підготовці фахівців та активній участі у науковій, експедиційній і виконавській роботі. У науковій розвідці Р. Дзвінки та Л. Алієвої [2]

функціонування кафедри розкривається крізь діяльність Лабораторії музичної етнографії як основного осередку науково-дослідної роботи здобувачів. Автори наголошують на значному фондовому наповненні Лабораторії, її ролі у проведенні фольклористичних експедицій і забезпеченні навчального процесу профілізації «музичний фольклор».

Дослідження Т. Прокопович^{II} порушує питання функціонування кафедрального фольклорного гурту «Джерело» як навчального колективу в умовах соціокультурних трансформацій кінця ХХ – початку ХХІ ст. Авторка підкреслює поєднання навчальної та концертно-виконавської діяльності, що сприяє опануванню студентами традиційних манер народного співу та підготовці фахівців у сфері сценічного відтворення народнопісенного репертуару. У статті Р. Дзвінки та І. Сінельнікова [1] діяльність кафедри музичного фольклору висвітлено у площині організації фестивалів-конкурсів молодих виконавців української народної музики в місті Рівне як складника фольклорного руху на межі ХХ–ХХІ століть. Автори акцентують увагу на ініціативі кафедри у створенні проєктів, спрямованих на підтримку талановитої молоді, популяризацію традиційної музики та розвиток творчих зв'язків. Отже, у наукових працях функціонування кафедри висвітлене з різних аспектів, однак комплекс основних напрямів її діяльності потребує узагальненого розгляду.

Метою статті є осмислення реалій функціонування кафедри музичного фольклору РДГУ в контексті підготування фахівців у сфері української народної музичної культури.

Виклад основного матеріалу дослідження. У контексті нашого дослідження береться до уваги діяльність кафедри музичного фольклору впродовж її 45-річного функціонування як окремого підрозділу, згуртованого навколо вирішення цілісної системи питань фіксації, збереження, дослідження та популяризації традиційної музики.

Здобутки кафедри висвітлювалися у виданнях, присвячених її 30-ти та 40-річним ювілеям [3, 4], публікаціях Б. Столярчука [6], Р. Дзвінки^I [1, 2], Б. Яремка [7], Ю. Рибак [5, 8], Р. Цапун^{III}, Л. Гапон^{IV}, Л. Алієвої [2], Н. Боярської^{VII}.

Кафедру музичного фольклору сформовано у 1996 р. як інституційне продовження кафедри народного хорового співу, заснованої в 1979 році. Її становлення супроводжувалося суттєвими трансформаціями у підготовці фахівців, удосконаленні освітнього процесу та активізації науково-дослідної і творчої діяльності, в результаті чого вона стала сучасним освітньо-науковим і навчально-методичним центром вивчення української традиційної музики. У різний час кафедру очолювали Василь Павлюк (1979–1981 рр.), Богдан Дерев'яно (1981–1986 рр.), Микола Фенглер (1986–1989 рр.), Степан Шевчук (1989–1991 рр.), В'ячеслава Логвін (1991–1993 рр.), Богдан Столярчук (1993–1996 рр.), Богдан Яремко (1996–2000 рр.) [3; 3], Роман Дзвінка (2000–2017 рр.), Юрій Рибак (2017–2018 рр.), Богдан Столярчук (2018–2024 рр.).

Із 2024 року, у зв'язку з реорганізацією в РДГУ, профілізація «музичний фольклор» функціонує при кафедрі музикознавства, фольклору та музичної освіти. Її першою завідувачкою стала кандидат педагогічних наук, доцент Тетяна Крижановська. В нових умовах склалися продуктивні професійно-ділові й доброзичливі людські стосунки, позитивна соціально-психологічна атмосфера. У педагогічному колективі поряд із досвідченими науковцями та митцями працюють і молоді фахівці з числа випускників кафедри. Враховуючи сучасні науково-педагогічні підходи та досвід роботи педагогів-практиків щодо вивчення народно-музичної культури в навчальних закладах, на кафедрі вирішуються важливі завдання стандартизації структури і змісту освіти дослідників та виконавців традиційної музики.

Вважаємо за доцільне коротко охарактеризувати ключові етапи діяльності кафедри, під час яких вона «покроково фахово еволюціонувала в напрямі поглиблення освоєння фольклорної музичної традиції» [3; 3]. Впродовж першого десятиліття (1979–1989) відбувалося її становлення як кафедри народного хорового співу при Ровенському державному інституті культури, а основною метою діяльності вбачалося формування навчального хору зі студентів, які володіли манерою народного співу, підготування знавців народної хорової музики та керівників самодіяльних хорових колективів [3; 7]. Наступний період, що тривав із 1989 по 1996 роки, ознаменувався новою назвою – «фольклору та народного співу», а разом із тим – помітним посиленням науково-дослідної та навчально-методичної роботи викладачів, появою публікацій фахових наукових статей, хрестоматій та посібників [4; 16].

У 1996 р. утверджується нова концепція діяльності кафедри, спрямована на поглиблену підготовку фахівців фольклорного спрямування. Як наслідок – змінюється й назва з «фольклору та народного співу» на «музичного фольклору», затверджуються нові навчальні плани та розробляються відповідні навчальні програми; до роботи на кафедрі залучаються висококваліфіковані фахівці у галузі народної музики (Б. Луканюк, М. Хай, Є. Єфремов, О. Смоляк) [6; 113]. Із цього часу підготовка фахівців здійснюється за двома секціями – пісенної та інструментальної музики,

запроваджується диференційований підхід до навчання кожного студента відповідно до його здібностей та прагнень. Пожвавлюється й науково-пошукова робота викладачів та студентів, розвиваються науково-творчі зв'язки з навчальними та науковими установами України та близького зарубіжжя [3; 21].

Із метою формування професійних компетентностей у природному середовищі функціонування автентичної музичної традиції, Б. Яремко розробив концепцію зимово-літньої школи традиційного народного мистецтва ім. В. Могура [7], філіали якої заплановано в осередках гуцульської, бойківської та поліської традицій. Метою навчання стало набуття практичних навичок музикування, співу, виготовлення музичних інструментів і опанування різних видів народного мистецтва [7; 6–7]. Упродовж 2000–2005 рр. Б. Яремко організовував діяльність школи в с. Космач на Івано-Франківщині. Її учасниками були студенти РДГУ, Національної музичної академії України та Київського національного університету культури і мистецтв, здобувачі закладів вищої освіти інших регіонів України, а також Інституту етномузикології Варшавського університету (Польща). Участь у школі забезпечувала можливість безпосереднього засвоєння традиційного мистецтва гуцулів від носіїв традиції, що сприяло поглибленню та переосмисленню теоретичних знань, здобутих у процесі аудиторного навчання.

Протягом 2004–2008 рр. відбувалася модернізація освітнього процесу та оновлення змісту професійної мистецької освіти. На кафедрі здійснювалася системна робота з удосконалення навчально-виховної діяльності, упровадження елементів кредитно-модульної системи та переходу з 2006 року на кредитно-модульну систему організації навчального процесу. Ключовими напрямками стали активізація науково-дослідної діяльності викладачів і студентів, оновлення навчальної інфраструктури, інформатизація освітнього процесу та посилення матеріально-технічної бази [4; 42].

Початок 2010-х років ознаменувався реформуванням вищої мистецької освіти, відкриттям магістратури та акредитацією навчального закладу за IV рівнем. Розроблено та затверджено навчальні плани підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр», сформовано відповідне нормативно-методичне забезпечення. Унаслідок реорганізації музичних кафедр Інституту мистецтв РДГУ впродовж 2010–2014 рр. спеціалізація «музичний фольклор» функціонувала як структурний підрозділ кафедри музичного мистецтва. Перший набір студентів-фольклористів до магістратури здійснено у 2012 році, після чого розпочато підготовку фахівців за денною та заочною формами навчання.

Упродовж 2014–2019 рр. відбувалися зміни, пов'язані з удосконаленням навчального процесу, активізацією науково-дослідної та творчої діяльності. У 2017 р. здійснено останній випуск за освітньо-кваліфікаційним рівнем «спеціаліст» та завершено перехід до двоступеневої системи підготовки фахівців вищої школи («бакалавр» – «магістр»).

Тривалий час на кафедрі проводилася широкомасштабна робота щодо реалізації комплексної наукової теми «Етномузична культура Західної України» під керівництвом Б. Луканюка (1997–2006 рр.), Р. Дзвінки (2006–2010 рр.) та Ю. Рибачака (2011–2018 рр.). Програма наукової тематики включала підготовку дисертаційних досліджень, бакалаврських, дипломних та магістерських робіт, публікацію наукових статей і транскрипцій народно-музичних творів, коректорське опрацювання текстів й музичне редагування, підготовку рецензій, видання фольклорних збірників та компакт-дисків тощо. Викладачами і здобувачами вищої освіти здійснювалися фольклористичні експедиції у Рівненській, Волинській, Львівській, Хмельницькій, Житомирській, Тернопільській, Чернівецькій областях, проводилася активна культурно-мистецька робота на основі зібраних і опрацьованих фольклорних матеріалів.

«На рубежі тисячоліть кафедра музичного фольклору організувала дві групові експедиційні поїздки у межах літньої практики: 1999 року – в район Шацьких озер (Волинська обл.), 2001 року – на Північну Рокитнівщину (Рівненська обл.). Під керівництвом досвідчених викладачів та кількох кращих здобувачів вищої освіти загалом вдалось зафіксувати майже тисячу народно-музичних зразків» [5; 107].

Важливим осередком навчальної, науково-дослідної та творчої діяльності кафедри є Лабораторія музичної етнографії. Заснована як навчальний кабінет у 1979 р., із 1997 р. вона набула професійного спрямування, орієнтованого на підготовку фахівців-дослідників народної музики. Основними напрямками діяльності Лабораторії є фіксація, архівування та дослідження зразків традиційної музики, організація фольклористичних експедицій, транскрибування народно-музичних творів, а також методичне забезпечення освітнього процесу та кваліфікаційних досліджень здобувачів вищої освіти. Лабораторія виконує важливу функцію формування дослідницьких компетентностей студентів, зокрема у межах навчальної (творчої) практики.

Фонди Лабораторії містять значний архів аудіо- та відеозаписів (понад 20 тис. од.), колекцію студентських наукових робіт (понад 600 од.), фольклорні збірники, а також бібліотеку спеціалізованої фахової літератури [2; 305]. Вагоме значення має діяльність, пов'язана з оцифруванням і систематизацією фольклорних матеріалів, що здійснюється впродовж останніх десятиліть. Функціонування Лабораторії інтегроване в освітній процес і тісно пов'язане з професійно орієнтованими дисциплінами, сприяючи поєднанню теоретичної підготовки з польовою та аналітичною роботою. Важливою складовою діяльності Лабораторії є також презентації матеріалів студентських фольклористичних експедицій і участь у різних науково-творчих проектах.

У 2008–2010 роках колективом викладачів та студентів кафедри музичного фольклору при Лабораторії реалізовано науковий проект за державним фінансуванням «Збереження реліктів народно-музичної спадщини Полісся»¹. За програмою проекту, затвердженого Міністерством освіти і науки України, проведено масштабну науково-пошукову роботу на Рівненському Поліссі. Таким чином, Лабораторія музичної етнографії виступає вагомим центром збереження, дослідження та популяризації української традиційної музичної культури, а її фонди становлять цінну джерельну базу для міждисциплінарних наукових студій.

На кафедрі періодично проводилися науково-практичні конференції, до участі в яких залучалися викладачі та кращі здобувачі вищої освіти кафедри. За результатами деяких конференцій видавалися збірники матеріалів, найважливішими з яких є «Науково-практична конференція до 125-річчя з дня народження К. В. Квітки» (2005 р.), «Динаміка фольклорного виконавства» (2009 р.), «Релікти народно-музичної спадщини Полісся» (2010 р.), «Народна музика Волині та Полісся: проблеми дослідження і популяризації» (2014 р.). Своєрідною творчою лабораторією зі збору, вивчення і сценічного втілення народно-музичного мистецтва та формування досвіду виконавської майстерності майбутніх фахівців були фольклорні ансамблі кафедри «Горина» (1979–2017 рр., керівники – доц. В. Павлюк, викл. Л. Вострікова), «Волиняни» (1994–2017 рр., керівник – ст. викладач Л. Гапон), «Джерело» (1986–2017 рр., керівник – доц. Р. Цапун), «Хутірські музики» (1999–2023 рр., керівник – проф. Б. Столярчук), «Краяни» (2004–2011 рр., керівники – доц. Р. Дзвінка, викл. Ю. Ковальчук).

Зазначені самобутні навчально-творчі колективи були переможцями всеукраїнських і міжнародних фестивалів та конкурсів (Італія, Македонія, Сербія, Словаччина, Польща, Білорусь тощо), активними учасниками регіональних і обласних фольклорних оглядів, культурно-мистецьких заходів і благодійних концертів. Фіксація їхнього репертуару на телебаченні й радіо, а також видання аудіо- та відео альбомів відіграли вагому роль у розвитку культурно-мистецьких процесів Рівненщини та сприяли формуванню цінного фонду записів народної музики.

У 2017 р. усі гурти, функціонуючі при кафедрі, об'єднано в один студентський фольклорний ансамбль під керівництвом доц. Р. Цапун. Навчально-виховний процес у колективі ґрунтується на використанні локального фольклорного матеріалу, що відзначається жанровою різноманітністю. Керівник і учасники ансамблю систематично здійснюють фольклористичні експедиції з метою фіксації народно-музичних творів, кращі з яких використовуються для сценічної інтерпретації та популяризації в ансамблевому виконавстві. Таке звернення до автентичних джерел сприяє формуванню в учасників колективу навичок гуртового співу та традиційної манери виконавства.

Разом із тим, здобувачі вищої освіти регулярно беруть участь у мистецьких фестивалях і конкурсах, звітних концертах, долучаються до проведення традиційних свят, а також здійснюють аудіо- та відеозаписи кращих творів із репертуару колективу. Зазначені форми діяльності сприяють активізації професійної підготовки, створюють умови для поглибленого опанування традиційної манери виконавства та забезпечують самореалізацію здобувачів як носіїв і популяризаторів української народної вокально-інструментальної традиції відповідного регіону.

Кафедра – засновник і організатор Всеукраїнського фестивалю-конкурсу молодих виконавців української народної музики «З народного джерела»^{IX}, метою якого стало виявлення талановитих співаків та інструменталістів, успадкування й популяризація традиційної манери співу і гри, зміцнення творчих зв'язків між учнівською та студентською молоддю України. Цей захід щорічно збирав у Рівному талановитих молодих виконавців, закоханих в українську традиційну музику.

«Учасниками фестивалю-конкурсу в різні роки були майже 700 конкурсантів, які представляли різні регіони України та Підляшшя (Польща)» [1; 79]. Важливим аспектом конкурсу стала фіксація виступів солістів і ансамблів на цифрових носіях із подальшою підготовкою та виданням компакт-дисків за підсумками конкурсних змагань. У рамках фестивальних програм відбувалися науково-методичні семінари, творчі зустрічі з народними виконавцями, круглі столи з проблем успадкування та виконавства традиційної народної музики, під час яких члени журі та педагоги з різних регіонів

України мали можливість обмінятися поглядами щодо проблем дослідження, вивчення та популяризації автентичного народнопісенного й інструментального фольклору, збереження регіональних виконавських стилів та пошуку ефективних форм репрезентації народно-музичної спадщини в сучасних умовах, поділитися власним досвідом роботи й окреслити перспективи розвитку української традиційної народної музики.

Важливу роль на шляху професійного зростання талановитої молоді відіграв конкурс виконавців народної музики кафедри музичного фольклору «Передзвін» (2005–2008; 2012–2015, випущено CD-диски), який мав за мету активізацію професійної діяльності студентів кафедри [3; 21].

У 2019 р. з ініціативи проф. Б. Столярчука на кафедрі засновано Регіональний (з 2025 р. – Всеукраїнський) конкурс молодих виконавців української народної музики ім. Ю. Цехміяструка. Через карантинні обмеження внаслідок поширення коронавірусної інфекції (COVID-19) і переходом на дистанційну форму навчання, а пізніше – у зв'язку з повномасштабним вторгненням РФ в Україну, конкурс проводиться дистанційно.

У наш час важливо осмислити здобутки творчих проєктів кафедри музичного фольклору, орієнтованих на професійну підготовку фахівців-фольклористів, відродження й популяризацію регіональної традиційної народно-музичної культури та її успадкування молодим поколінням.

Нині колектив профілізації «музичний фольклор», зберігаючи свою специфіку, реалізує завдання, притаманні національній системі професійної освіти. Стандартизація мистецької освіти передбачає оновлення змісту навчальних дисциплін відповідно до сучасних наукових досягнень і практики, а також удосконалення методик їх викладання. Діяльність профілізації спрямована на пошук інноваційних підходів до підготовки фахівців, здатних здійснювати практичну, виконавську, педагогічну та науково-дослідну діяльність, що зумовлено потребами сучасної вищої освіти.

Висновки. У результаті проведеного дослідження встановлено, що кафедра музичного фольклору РДГУ пройшла складний і послідовний шлях становлення та розвитку – від осередку підготовки керівників народних хорових колективів до сучасного освітньо-наукового центру вивчення української традиційної музичної культури. Еволюція кафедри супроводжувалася концептуальним оновленням змісту освіти, впровадженням диференційованого підходу до навчання та активізацією науково-дослідної і творчої діяльності. Важливу роль у формуванні професійних компетентностей здобувачів вищої освіти відіграють польова фольклористична практика, діяльність Лабораторії музичної етнографії, а також функціонування навчально-творчих колективів, що забезпечують поєднання теоретичної підготовки з практичним засвоєнням автентичної виконавської традиції. Науково-творчі проєкти кафедри (конкурси, конференції, фольклористичні експедиції) сприяють збереженню, дослідженню й популяризації народно-музичної спадщини та забезпечують включення регіональних традицій у сучасний культурний простір.

Отже, діяльність кафедри музичного фольклору має вагомим значення для розвитку української етномузикології, професійної мистецької освіти та збереження нематеріальної культурної спадщини; її досвід може бути використаний у подальшому вдосконаленні підготовки фахівців у галузі традиційної музичної культури.

Примітки:

¹ Упродовж 1979-1989 рр. кафедра мала назву народного хорового співу, а у 1989–1996 рр. – фольклору та народного співу і функціонувала на базі Рівненського державного інституту культури; у 1996–2024 рр. – як кафедра музичного фольклору Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету (2010–2014 рр. – спеціалізація «музичний фольклор» кафедри музичного мистецтва); з червня 2024 року – окрема секція у складі кафедри музикознавства, фольклору та музичної освіти факультету музичного мистецтва РДГУ.

² Столярчук Б. Кафедра музичного фольклору Рівненського державного гуманітарного університету. *Україна. Науковці й освітяни: незламні у війні* / Ред. кол.: Шеремета Ю. А. [та ін.]. Київ : Альфа-Віта Груп, 2024. С. 37.

³ Прокопович Т. Діяльність фольклорного гурту «Джерело» в умовах соціокультурних трансформацій. *Вісник Київ. нац. ун-ту культури і мистецтв*. Серія : Мистецтвознавство. 2025. Вип. 53. С. 184–191.

⁴ Дзвінка Р. І. Виховання дослідників і виконавців традиційної народної музики та стандарти вищої мистецької освіти. *Динаміка фольклорного виконавства: Матеріали науково-практичної конференції до 30-річчя кафедри музичного фольклору* / Ред. колегія Р. І. Дзвінка, Н. О. Супрун-Яремко, Б. І. Яремко, Ю. П. Рибак. Рівне, 2009. С. 64–71; Дзвінка Р. Каталог студентських робіт лабораторії музичної етнографії : Довідк. вид. на допомогу виконання завдань СРС в умовах КТС. Рівне : РІД, 2021. 88 с.; Навчально-наукова лабораторія-музей музичної етнографії / упоряд. Р. Дзвінка. Рівне : РІД, 2023. 23 с.; Гумінська О., Дзвінка Р. Підготовка майбутніх вчителів музичного мистецтва до навчання гри на сопілці молодших школярів. *Мистецтво та освіта*. Вип. 3 (113). Київ : Педагогічна думка, 2024. С. 57–63.

⁵ Цапун Р., Сінельнікова В. Концертне виконавство та публічні виступи як засіб творчого розвитку

студентів-фольклористів. *Вісник Київ. нац. ун-ту культури і мистецтв*. Серія : Мистецтвознавство, 2023. Вип. 49, С. 107–114.

⁶ Гапон Л. Інценізація весільних обрядів на базі студентського фольклорного ансамблю. *Культурна трансформація сучасного суспільства*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. Київ, 2010. С.174–179.

⁷ Боярська Н. Студентські роботи на кафедрі музичного фольклору Рівненського державного гуманітарного університету (за період 1997–2007 рр.). Ч. 3 : *Зб. ст. та матеріалів на честь 60-річчя Б. Луканюка* / Упоряд. Ю. Рибак. Етномузика. Львів, 2007. С. 169–186.

⁸ Збереження реліктив народно-музичної спадщини Полісся / упорядк. Р. Дзвінка. Рівне : РІД, 2023. 217 с.

⁹ Упродовж 2001–2011 рр. директором фестивалю-конкурсу був доцент Р. Дзвінка, а у 2017–2018 рр. – доцент В. Ярмола, нині наукова співробітниця Проблемної науково-дослідної лабораторії музичної етнології Львівської національної музичної академії ім. М. Лисенка.

Список використаної літератури

1. Дзвінка Р., Сінельников І. Фестивалі-конкурси молодих виконавців української народної музики в місті Рівне як складник фольклорного руху кінця ХХ – початку ХХІ століття. *Вісник Київ. нац. ун-ту культури і мистецтв*. Серія : Мистецтвознавство. 2025. Вип. 52. С. 77–86. <https://doi.org/10.31866/2410-1176.52.2025.334059>.

2. Дзвінка Р., Алієва Л. Лабораторія музичної етнографії як центр організації науково-дослідної діяльності здобувачів вищої освіти. *Українська культура : минуле, сучасне, шляхи розвитку* : наук. зб. Вип. 49 / упоряд. і наук. ред. В. Г. Виткалов ; редкол. : Г. П. Чміль, В. Г. Виткалов, П. Е. Герчанівська та ін.; наук.-бібліогр. редагування наук. бібліотеки РДГУ. Рівне : РДГУ, 2024. С. 304–308. <https://doi.org/10.35619/ucpmk.vi49.872>.

3. Кафедрі музичного фольклору – 30 років. Нарис з історії (1979-2009 роки) / упор. Р. І. Дзвінка. Вид. 2, розшир. та доп. Рівне, 2009. 148 с.

4. Кафедрі музичного фольклору Рівненського державного гуманітарного університету – 40 років : нарис з історії (1979–2019 рр.) / упоряд. Б. Й. Столярчук, Р. І. Дзвінка. 3-тє вид., розшир. та доп. Рівне : Видав. О. Зень, 2020. 312 с.

5. Рибак Ю. Фольклорні матеріали у фондах кафедри музичного фольклору Рівненського державного гуманітарного університету. *Вісник Львів. ун-ту. Серія філологічна*. Львів, 2017. Вип. 66. С. 106–149.

6. Столярчук Б. Й. Історія кафедри музичного фольклору і її роль у відродженні української культури. *Мистецька освіта та розвиток творчої особистості* : зб. наук. пр. / Uniwersytet Rzeszowski wydział Muzyki, Równen. derzh. humanit. un-t, In-t mистецтв. Рівне : Волин. обереги, 2023. Вип. 9. С. 110–116. <https://doi.org/10.37026/2520-6427-2023-113-97-101>.

7. Яремко Б. Положення про зимово-літню школу традиційного народного мистецтва (ТНМ) ім. В. Могура. Рівне : РДГУ, 2003. 18 с.

8. Rybak Y. Musical Intangible Cultural Heritage of the Polissian Region Near Rivne : Status and Study. *Ethnologies*. 2023. 45(1), 43–58. <https://doi.org/10.7202/1111894ar>.

References

1. Dzvinka R., Sinelnikov I. Festyvali-konkursy molodykh vykonavtsiv ukrainskoi narodnoi muzyky v misti Rivne yak skladnyk folklorneho rukhu kintsia XX– pochatku XXI stolittia. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu kultury i mystetstv*. Serii : Mystetstvovnavstvo. 2025. Vyp. 52. S. 77–86. <https://doi.org/10.31866/2410-1176.52.2025.334059>.

2. Dzvinka R., Aliieva L. Laboratoriia muzychnoi etnohrafii yak tsentr orhanizatsii naukovy-doslidnoi diialnosti zdobuvachiv vyshchoi osvity. *Ukrainska kultura : mynule, suchasne, shliakhy rozvytku* : nauk. zb. Vyp. 49 / uporiad. i nauk. red. V. H. Vytkafov ; redkol. : H. P. Chmil, V. H. Vytkafov, P. E. Herchanivska ta in.; nauk.-bibliohr. redahuvannia naukovoi biblioteki RDHU. Rivne : RDHU, 2024. S. 304–308. <https://doi.org/10.35619/ucpmk.vi49.872>.

3. Kafedri muzychnoho folkloru – 30 rokiv. Narys z istorii (1979-2009 roky) / upor. R. I. Dzvinka. Vyd. 2-he, rozshyr. ta dop. Rivne, 2009. 148 s.

4. Kafedri muzychnoho folkloru Rivnenskoho derzhavnoho humanitarnoho universytetu – 40 rokiv : narys z istorii (1979–2019 rr.) / upor. B. Y. Stoliarchuk, R. I. Dzvinka. 3-tie vyd., rozshyr. ta dop. Rivne : Vydav. O. Zen, 2020. 312 s.

5. Rybak Yu. Folklorni materialy u fondakh kafedry muzychnoho folkloru Rivnenskoho derzhavnoho humanitarnoho universytetu. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Serii filolohichna*. Lviv, 2017. Vyp. 66. S. 106–149.

6. Stoliarchuk B. Y. Istorii kafedry muzychnoho folkloru i yii rol u vidrodzhenni ukrainskoi kultury. *Mystetska osvita ta rozvytok tvorchoi osobystosti* : zb. nauk. pr. / Uniwersytet Rzeszowski wydział Muzyki, Równen. derzh. humanit. un-t, In-t mystetstv. Rivne : Volyn. oberehy, 2023. Vyp. 9. S. 110–116. <https://doi.org/10.37026/2520-6427-2023-113-97-101>.

7. Yaremko B. Polozhennia pro zymovo-litniu shkolu tradytsiinoho narodnoho mystetstva (TNM) im. V. Mogura. Rivne : RDHU, 2003. 18 s.

8. Rybak Y. Musical Intangible Cultural Heritage of the Polissian Region Near Rivne : Status and Study. *Ethnologies*. 2023. 45 (1). S. 43–58. <https://doi.org/10.7202/1111894ar>.

UDC [78 : 398] : 378.4 (477.81)

**DEPARTMENT OF MUSICAL FOLKLORE OF RIVNE STATE UNIVERSITY OF HUMANITIES IN
CONTEXT OF TRAINING SPECIALISTS IN UKRAINIAN FOLK MUSIC CULTURE****Roman DZVINKA** – PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor of Department of Musicology, Folklore and Music Education, Rivne State University of Humanities, Rivne**Liudmyla HAPON** – Senior Lecturer of Department of Musicology, Folklore and Music Education, Rivne State University of Humanities, Rivne**Liudmyla ALIEVA** – Lecturer of Department of Musicology, Folklore and Music Education, Rivne State University of Humanities, Rivne

The contemporary system of music education in Ukraine is focused on the preservation, research, and popularization of national cultural heritage. In this context, an important role is played by the Department of Musical Folklore at Rivne State University of Humanities, which throughout 1979–2024 trained specialists in the field of traditional folk music culture and evolved into one of the leading academic and educational centers of ethnomusicology. *The purpose* of the article is to generalize the experience of the Department's functioning, to analyze its principal areas of activity, and to determine its role in the professional training of higher education students.

The study considers the stages of the Department's establishment and its transformation from a structural unit responsible for training leaders of folk choral ensembles into a contemporary educational and research center. It also highlights the modernization of educational content, the implementation of innovative teaching approaches, and the development of scholarly and creative activities. Particular attention is paid to the functioning of educational and creative ensembles, the activities of the Laboratory of Musical Ethnography, the organization of folklore expeditions, and students' participation in competitions, conferences, and artistic projects.

It is demonstrated that the combination of theoretical training and practical activity contributes to the formation of professional competencies among higher education students, particularly skills of authentic performance, research activity, and the promotion of folk music heritage. The Department's scholarly and creative activity ensures the integration of regional traditions into the contemporary cultural space and contributes to the training of specialists capable of professional activity in the fields of education, culture, and the arts. Thus, the activity of the Department of Musical Folklore at Rivne State University of Humanities is of significant importance for the development of Ukrainian ethnomusicology and the preservation of intangible cultural heritage.

Key words: Department of Musical Folklore, folk music, ethnomusicological research, traditional performance, professional training of specialists.

Стаття отримана 03.02.2026

Стаття прийнята 13.03.2026

Стаття опублікована 28.05.2026